

Ўзбекистон Республикаси
Соғлиқни сақлаш вазирининг
2025 йил "23" июндаги
180-сонли буйруғига
илова

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ
“АКАДЕМИК В.ВОХИДОВ НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ХИРУРГИЯ
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТИББИЁТ МАРКАЗИ” ДАВЛАТ МУАССАСАСИ

«ҚОРИН АОРТАСИ ВА ОЁҚ АРТЕРИЯЛАРИ АТЕРОСКЛЕРОЗИ»
НОЗОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТИ

ТОШКЕНТ - 2025

«ТАСДИҚЛАЙМАН»
Ўзбекистон Республикаси
Соғлиқни сақлаш вазири
А.А.Худаяров

«____» _____ 2025 йил

«ҚОРИН АОРТАСИ ВА ОЁҚ АРТЕРИЯЛАРИ АТЕРОСКЛЕРОЗИ»
НОЗОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТИ

ТОШКЕНТ – 2025

**«ТАСДИҚЛАЙМАН»
«Академик В.Вохидов номидаги
РИХИАТМ» ДМ директори
С.И. Исмаилов**

«___» _____ 2025 йил

**«ҚОРИН АОРТАСИ ВА ОЁҚ АРТЕРИЯЛАРИ АТЕРОСКЛЕРОЗИ»
НОЗОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТ**

ТОШКЕНТ - 2025

ҚОРИН АОРТАСИ ВА ОЁҚ АРТЕРИЯЛАРИ АТЕРОСКЛЕРОЗИ

НОЗОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА ТИББИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТИ

МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТ НОЗОЛОГИЯСИНИНГ НОМИ (КОДИ), ТАШХИСЛАШ ВА ДАВОЛАШГА ЖАЛБ ЭТИЛАДИГАН МУТАХАССИСЛАР НОМИ

ХКТ-10/11 бўйича кодланиши:	Нозологик номланиши:	Нозология бўйича амбулатория шароитида ташхислаш ва даволаш учун жалб этиладиган мутахассислар		Нозология бўйича стационар шароитида ташхислаш ва даволаш учун жалб этиладиган мутахассислар	
		Асосий назорат қилувчи мутахассис	Қўшимча жалб этиладиган мутахассислар	Асосий назорат қилувчи мутахассис	Қўшимча жалб этиладиган мутахассислар
I70.0	Аорта атеросклерози	1. УАШ шифокори 2. Жарроҳ 3. Қон-томир жарроҳи	1. Жарроҳ 2. Қон-томир жарроҳи 3. Эндокринолог 4. Кардиолог 5. Пулмонолог 6. Невролог 7. Торакал хирург 8. Гепатолог 9. Гастроэнтеролог 10. Уролог 11. Нефролог	Жарроҳ	1. Жарроҳ 2. Қон-томир жарроҳи 3. Эндокринолог 4. Кардиолог 5. Пулмонолог 6. Невролог 7. Торакал хирург 8. Гепатолог 9. Гастроэнтеролог 10. Уролог 11. Нефролог
I70.2	Қўл ва оёқ артериялар атеросклерози			Қон-томир жарроҳи	
I70.8	Бошқа артериялар атеросклерози				
I74.0	Қорин аортаси эмболия ва тромбози				
I74.3	Оёқ артериялари эмболия ва тромбози				

ҚОРИН АОРТАСИ ВА ОЁҚ АРТЕРИЯЛАРИ АТЕРОСКЛЕРОЗИ

НОЗОЛОГИЯ БЎЙИЧА РЕЖАЛИ ТАШХИСЛАШ, ДАВОЛАШ, РЕАБИЛИТАЦИЯ ВА ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯ ТАДБИРЛАРИ

Диагностик тадбирлар	Тиббий хизматлар номи	Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Хизмат кўрсатиш ёки текширувни ўтказиш минимал сони	Даволаш муддати
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам*				
		ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари		
Асосий мутахассис (шифокор) маслаҳати	Шикоят ва анамнез (касаллик ва ҳаёт анамнезини йиғиш)	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Объектив кўрик	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Физикал ва клиник текширув	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Локал статус кўриги	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
Изоҳ: Қорин аортаси ва оёқ артериялари атеросклерози асосан ОШП/ОП ва КТМП шароитида назорат қилинади								
Мутахассис (шифокор) маслаҳати (қўшимча)	Жарроҳ	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Қон-томир жарроҳи		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Эндокринолог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Кардиолог	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Пулмонолог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Невролог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Торакал хирург		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Гепатолог		+	+	+	+	кўрсатма	

							бўйича	
	Гастроэнтеролог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Уролог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Нефролог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	УАШ	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	

Изох: (кўрсатмага мувофиқ) беморда қўшимча бошқа ёки ёндош касалликлари аниқланган ҳолатда, кўрсатмага мувофиқ Миллий клиник протоколларда келтирилган бошқа тегишли тор доирадаги мутахассисларнинг кўриги ўтказилиши талаб этилади;

Асосий лаборатор текширувлар	УҚТ	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	УСТ	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Қоннинг биокимёвий тахлили (умумий билирубин, бевосита ва билвосита билирубин, АЛТ, АСТ, умумий оксил, мочевина, креатинин, электролитлар, қондаги глюкоза);	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Коагулограмма (АПТТ, ХНН, фибриноген, ПТ, ПТИ);	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Қон гуруҳи ва Rh омили;	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Вассерман реакцияси;	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	ИФТ усули орқали ОИВ қон тахлили	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	ИФТ усули орқали	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	

	Гепатит Б ва С тахлили;						кам эмас	
Изоҳ: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.								
Қўшимча лаборатор текширувлар	Кислота–асос мувозвнвти		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Қонда СРБ аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Экспресс тест Д-Dimer микдорини аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	ЭЧТ аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Электролитларнинг ва рН анализи		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Лейкоформулани аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Қон суюлиши вақти аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Қонда глюкоза аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Қонда липидлар спектри (ТГ, Хол, ЛПВП, ЛПНП, ЛПОНП, КА) аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
Изоҳ: (кўрсатмага мувофиқ) Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.								
Асосий инструментал текширувлар	ЭКГ	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	ЭхоКГ		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Кўкрак қафаси аъзоларининг рентгенографияси/ рентгеноскопияси		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Қорин аортаси ва оёқ артерияларининг УТАС		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Контрастли компьютер томография		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	

	ангиографияси							
Изоҳ: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра асосий текширувлар бир неча марта ўтказилиши мумкин.								
Кўшимча инструментал текширувлар	КТА/МРА;		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	КВГ;		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Қорин бўшлиғи УТТ;		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Оёқ чуқур веналар УТТ		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Уйқу томирлари УТАС		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	ЭГФДС		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Спирометрия		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
Изоҳ: (кўрсатмага мувофиқ) Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра кўшимча текширувлар ўтказилади.								
*СТАЦИОНАР ДАВОГА КЎРСАТМА: сурункали ишемиянинг II-III-IV босқичлари								

(МЕДИКАМЕНТОЗ ДАВО)

Даволаш тадбирлари (асосий медикаментоз даво)		Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Ўртача суткалик дозировкаси	Бир курслик дозировка
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам				
Дори-воситанинг (халқаро патентланмаган) номи	Дори-воситанинг дозировкаси ва қўлланилиши	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари		
Гепарин	5000 ЕД парентерал ёки тери остига, 4-6 марта/сутка		+	+	+	+	қисман тромбопластин фаоллашиш вақти орқали назорати остида	
Эноксапарин	20-40 мг/сутка,		+	+	+	+	тана вазнига	

(халқаро патентланмаган) номи	дозировкаси ва қўлланилиши				муассасалари	муассасалари		
Гиполипидемик мақсадда (Симвастатин),	10-40 мг, оғиз орқали, суткасига 1 маҳал	+	+	+	+	+	40 мг/сутка максимал доза	
Гиполипидемик мақсадда (Аторвастатин)	10-80 мг, оғиз орқали, суткасига 1 маҳал	+	+	+	+	+	80 мг/сутка максимал доза	
Бета-блокатор мақсадида (Биспролол)	5-20 мг, оғиз орқали, суткасига 1-2 маҳал	+	+	+	+	+	20 мг/сутка максимал доза	
Бета-блокатор мақсадида (Метопролол)	25-400 мг, оғиз орқали, суткасига 1-2 маҳал	+	+	+	+	+	400 мг/сутка максимал доза	
Изох: (кўрсатмага мувофиқ) Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча дори воситаларининг дозаси ва тури ўзгартирилиши мумкин.								

(РЕЖАЛИ ЖАРРОҲЛИК АМАЛИЁТИ)

Даволаш тадбирлари (оператив даво)	Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича				
	Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам		
	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари
Эндартерэктомия;				+	+
Бошқа томирлар резекцияси ва анастомозлаш;				+	+
Озиқлантирувчи томирлари билан бирга тўқима кўчириб ўтказиш орқали тиклаш;					+
Озиқлантирувчи томирлари билан бирга сунъий тўқима кўчириб ўтказиш орқали тиклаш;					+
Аорта-ёнбош-сон анастомозлари;				+	+

Сон-тақим шунтлаш;				+	+
Очиқ эмбол/тромбэктомия;			+	+	+
Бошқа турдаги периферик шунтлаш ёки анастомозлаш;				+	+
ФОГАРТИ катетери ёрдамида эмбол/тромбэктомия;			+	+	+
Фасциотомия;			+	+	+
Некрэктомия;			+	+	+
Ампутация;			+	+	+
баллонли ангиопластика;				+	+
эндоваскуляр стентлаш;				+	+
катетерли тромболизис;				+	+
механик тромбинтэктомия.				+	+
ГИБРИД ЖАРРОҲЛИК					+

Изоҳ: (кўрсатма бўйича) Жарроҳлик амалиёти учун тиббий техник базани шакллантириш орқали ҳамда мутахассисларнинг салоҳиятини ҳисобга олиб, Республика даражасидаги амалиётларнинг вилояти ёки туман даражасида ўтказилиши мумкин.

(ДАВОЛОВЧИ ОВҚАТЛАНИШ/ПАРҲЕЗ)

Овқатланиш тартиби	Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича				
	Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам		
	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари
Пархез столи ва унинг давомийлиги					
Пархез - № 10		+	+	+	+
Режим – беморнинг умумий ҳолатидан келиб чиққан ҳолатда буюрилади.		+	+	+	+

(ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯ)

(СОҒЛОМ КОНТИНГЕНТ ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯСИ/”Д” НАЗОРАТГА ОЛИНГАН БЕМОР ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯСИ)

Диспансеризация тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	ОШП/ОП	КТМП	Тадбирлар минимал сони	Диспансер назорати муддати
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	1. Объектив кўрув	+	+	Кўрсатма бўйича	
	2. Клиник текшируви	+	+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Қорин аортаси ва оёқ артериялари атеросклерози асосан ОШП/ОП ва КТМП шароитида назорат қилинади ва даволанади					
Лаборатор текширувлар	1. Қондаги липид спектр назорати;	+	+	Кўрсатма бўйича	

	2. Қон ивиш тизими назорати;	+	+	Кўрсатма бўйича	
	3. Умумий қон таҳлили	+	+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.					
Инструментал текширувлар	1. Артериялар УТАС		+	Кўрсатма бўйича	
	2. Контрастли компютер томография ангиографияси		+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.					

(БИРЛАМЧИ, ИККИЛАМЧИ ВА УЧЛАМЧИ ПРОФИЛАКТИКА/ СКРИНИНГ)

Профилактика тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	ОШП/ОП	КТМП	Тадбирлар минимал сони	Реабилитация муддати
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	1. Тиббий кўриқ (хавф омилларини аниқлаш)		+	Кўрсатма бўйича	
	2. ОП ва ёки марказий поликлиника шифокорининг тизимли мониторинги		+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: (кўрсатма бўйича) Беморларни тизимли мониторинги орқали хавф омиллари аниқланган тақдирда, беморлар қайта чуқурлаштирилган тиббий кўриқ ўтказиш мақсадида тор мутахассисларга жўнатилади.					

(РЕАБИЛИТАЦИЯ)

Реабилитация тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	Уй шароитида	ОШП/ОП / КТМП	Стационар шароитида	Тадбирлар минимал сони	Реабилитация муддати	
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	Тўғри овқатланиш бўйича тавсиялар ва назорати	+	+	+	Доимий равишда		
	Мунтазам ҳаракатланиш тартиби	+	+	+	Доимий равишда		
	Кун тартиби ва уйқу режими	+	+	+	Доимий равишда		
	Даволовчи жисмоний тарбия	+	+	+	Доимий равишда		
	Фитотерапия		+	+	Кўрсатма бўйича		
	Массаж			+	+	Кўрсатма бўйича	
	Физиотерапия			+	+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Беморнинг саломатлигидани келиб чиқиб, қўшимча тадбирлар кирилиши мумкин							